

Høringssvar fra Kabel Norge - Vurdering av NRKs rolle i mediemangfold og konkurranse

Innledning

Det vises til Medietilsynets vurdering av NRKs rolle i mediemangfoldet og de konkurransemessige virkningene av NRKs tjenestetilbud, slik det er beskrevet i oppdraget fra Kultur- og likestillingsdepartementet.

Kabel Norge er bransjeorganisasjonen for de trådbaserte TV- og bredbåndsløseleverandørene i Norge, herunder Telenor Norge, Telia og Altibox. Organisasjonen representerer aktører som har en sentral rolle i å sikre bred distribusjon og tilgjengelighet av audiovisuelt innhold til norske husstander.

Kabel Norges innspill tar utgangspunkt i hvordan NRKs tilstedeværelse og praksis i markedet påvirker det reelle mediemangfoldet, særlig i lys av den teknologiske utviklingen og endrede bruksmønstre. Våre medlemmer har i en årrekke investert betydelige ressurser i infrastruktur og tjenester som gjør det mulig for publikum å få tilgang til innhold fra både nasjonale og internasjonale aktører – inkludert NRK – på en brukervennlig og samlet måte.

Kabel Norge anerkjenner NRKs viktige rolle som allmennkringkaster og støtter NRKs behov for kontroll over eget innhold og publisering via NRKTV. Samtidig ønsker vi å påpeke noen vesentlige utfordringer knyttet til NRKs praksis rundt distribusjonsrettigheter og samarbeid med TV-distributører, som etter vårt syn har betydning både for det mediemangfoldet i praksis gjennom tilgjengeliggjøring og NRKs evne til å oppfylle sitt samfunnsoppdrag.

Teknologisk utvikling og distribusjon

Mediemarkedet består ikke bare av innholdsprodusenter og redaksjonelle aktører, men også av de teknologiske og kommersielle plattformene som gjør innholdet tilgjengelig for publikum. TV-distributørene utgjør en vesentlig del av denne infrastrukturen, og har i flere tiår vært avgjørende for at NRKs innhold når bredt ut til befolkningen.

NRKs rolle som allmennkringkaster må derfor vurderes i lys av hvordan innholdet distribueres og synliggjøres, og hvordan samspillet med distributørene påvirker publikums tilgang. Begrensninger i dette samspillet har konsekvenser for både mediemangfoldet og konkurransen i markedet, og er derfor relevante for Medietilsynets vurdering.

Etter digitaliseringen av bakkenettet på slutten av første tiår av 2000-tallet har NRKs distribusjon i praksis vært avhengig av at norske husstander har hatt et kundeforhold til en av landets TV-distributører. Dette har sikret bred tilgjengelighet og høy kvalitet i distribusjonen av NRKs innhold.

Med fremveksten av strømmetjenester har publikum fått større frihet til å konsumere innhold på egne premisser. Likevel viser bruksdata at hovedtyngden av NRKs innhold fortsatt konsumeres via enheter koblet til den store TV-skjermen – ofte gjennom dekodere levert av distributørene.

Dette understreker at NRKs digitale tilstedeværelse ikke står i motsetning til, men snarere bygger videre på, den teknologiske plattformen som TV-distributørene har utviklet og vedlikeholder.

Distributørenes rolle i innholdsaggregering og synlighet

TV-distributørene har i en årrekke løftet frem NRKs innhold gjennom sine tjenester. Dette har ikke bare omfattet direktesendt TV, men også en rekke tilleggsfunksjoner som ukearkiv, opptak og start forfra. Disse funksjonene har i økende grad bidratt til at publikum kan konsumere NRKs innhold på tidspunkter de selv velger, og har dermed vært en viktig del av utviklingen mot mer fleksibel mediebruk.

Denne formen for konsum har vokst betydelig det siste tiåret, og speiler i stor grad den funksjonaliteten NRK selv tilbyr gjennom sin strømmetjeneste NRKTV. Forskjellen ligger i at distributørenes løsninger er integrert i den tekniske infrastrukturen i norske husstander, og ofte knyttet til dekodere og brukergrensesnitt som publikum allerede benytter daglig.

Begrensninger i innholdstilgjengelighet

I de senere år har NRK begynt å begrense distributørenes mulighet til å fremheve innhold som kun er tilgjengelig i NRKs strømmetjeneste NRKTV. Dette innebærer at NRK i økende grad kontrollerer hvilket innhold som kan vises frem uavhengig av mottaker, og hindrer distributørene i å synliggjøre og anbefale en bredere del av NRKs publiserte innhold. Etter Kabel Norges syn er dette en utvikling som i betydelig grad svekker distributørenes evne til å møte publikums forventning om å finne alt innhold på ett sted, samt deres ønske om å selv velge hva de vil se og når de vil se det.

Kabel Norge mener også at dette er uheldig for NRKs egen synlighet. Ved å begrense distribusjon og fremheving av innhold, reduseres NRKs tilstedeværelse i de flater hvor publikum faktisk orienterer seg. Dette bidrar etter vårt syn til å svekke – snarere enn å styrke – mediemangfoldet i Norge.

Kabel Norge mener derfor at NRKs praksis på dette området er uheldig, og ikke i tråd med rollen som statsfinansiert allmennkringkaster med et særskilt ansvar for bred tilgjengelighet og mangfold.

Begrensninger i bruksrettigheter for programmer sendt på NRKs kanaler

En sentral utfordring i samspillet mellom NRK og distributørene gjelder tildeling og bruk av rettigheter.

Distributørenes tjenester er tilgjengelig gjennom app-løsninger for andre enheter (AppleTV, telefoner, Smart TV etc.), i tillegg til de tradisjonelle dekodere.

NRK tillater, utover lineær visning av kanaler, også funksjonalitet som start forfra, ukearkiv og personlige opptak i distributørenes tjenester, men disse rettighetene er begrenset til kun dekodere.

Det betyr at distributørene må tilrettelegge for en begrenset tjeneste på andre enheter enn dekodere, der NRK innhold ikke vises. NRK er den eneste aktøren i TV markedet som legger slike begrensninger på TV distributørene.

I tillegg til bruksbegrensningen, så forbyr NRK, også som eneste aktør, bruk av sine lineære kanaler og tilhørende rettigheter i TV-pakker som selges til konsumenter over internett. Dette begrenser norske distributørers mulighet til å utvikle fremtidsrettede og fleksible tjenester som møter publikums behov for mobilitet og individuell tilpasning.

Etter Kabel Norges syn er dette en praksis som:

- Hindrer innovasjon og tjenesteutvikling hos nasjonale aktører
- Reduserer NRKs tilgjengelighet i flater der publikum i økende grad forventer å finne innhold

Kabel Norge mener at NRKs restriktive praksis på dette området ikke er i tråd med rollen som allmennkringkaster, og at det bidrar til å svekke både konkurransen og mediemangfoldet i Norge.

Anbefalinger og forslag

For å sikre et reelt mediemangfold og innovasjon i det norske markedet, mener Kabel Norge at følgende tiltak bør vurderes:

Avtaler for OTT-distribusjon

NRK bør tilby avtaler som gir distributører rett til å inkludere NRKs innhold i også i TV-pakker solgt og levert til sluttkunde over internett.

Samarbeid om synlighet

NRK bør samarbeide med distributører om redaksjonell omtale og fremheving av alt innhold i deres tjenester.

Teknologinøytral distribusjon

NRK bør støtte distribusjon på tvers av enheter og plattformer, slik at innholdet når publikum der de faktisk er og i den form de ønsker.

Transparens i distribusjonsstrategi

NRK bør være åpne om kriterier for samarbeid og tilgjengeliggjøring, for å sikre likebehandling.

Prioritering av norske aktører

Regulering bør sikre at norske distributører får tilgang til NRKs innhold på vilkår som styrker nasjonal medieinfrastruktur.

Avslutning

Kabel Norge mener at NRK har en viktig rolle i å sikre mediemangfold og bred tilgjengelighet av kvalitetsinnhold til det norske publikum. Samtidig må NRKs praksis og strategiske valg vurderes i lys av hvordan de påvirker konkurransen og samspillet i verdikjeden.

Ved å begrense distributørenes mulighet til å fremheve innhold, svekker NRK både sin egen synlighet og publikums tilgang til innholdet. Dette er etter vårt syn ikke i tråd med NRKs mandat som statsfinansiert allmennkringkaster.

Denne begrensningen har også konkurransemessige konsekvenser. Den svekker nasjonale distributørers mulighet til å tilby helhetlige og brukervennlige løsninger for innholdsaggregering på tvers av leverandører slik markedet ønsker det. Dette gir igjen en strukturell fordel til globale aktører som tilbyr innholdsaggregering gjennom at de har tilgang til omfattende kundedata fra egne økosystemer. Slike aktører kan utvikle avanserte, datadrevne anbefalingssystemer som fremstår som mer relevante for forbruker selv uten NRK sitt innhold. Norske distributører har ikke mulighet til å konkurrere med dette – verken når det gjelder ressursgrunnlag eller datatilgang. Derfor vil det å ha mulighet til å løfte frem norsk innhold være av vesentlig betydning i konkurranse med internasjonale aktører.

Kabel Norge stiller seg gjerne til disposisjon for videre dialog med Medietilsynet i arbeidet med å sikre et balansert og mangfoldig medielandskap i Norge.

For Kabel Norge

Haakon Li Dragland
Styreleder

Oslo, 31.10.2025